

(3)
 Controversia inter Patres Dominicanos, et Societatis Jesu. Cuiusmodi est. An dando sit aliqua praedeterminatio Dei, et motio physica, adeo efficaciter determinans voluntatem nostram, ut illi existenti voluntas nec dissentire possit, nec illam abijcere.

Patres Dominicani auctores sunt, quandam hae in se praevientem determinationem, seu physicam promotionem ita necessariam esse, ut absq. ea voluntas nec operari, nec ad actum ulla modo determinare se possit, nec illi positive resistere, aut dissentire, aut eam abijcere. Quam promotionem, et physicam determinationem aux.^m ipsi efficax vocant. Hinc autem effici illud volunt, fieri non posse, ut e. duobus hominibus aequale aux.^m physicum, et aequalem promotionem habentibus unus ad Deum converteretur, alter non item.

Patres Societatis facile concedunt illi quidem humanam vol.^{em} a Deo moveri, ac trahi gra. praeviente et aux.^o efficaci, sed physicam hanc promotionem, seu praedeterminationem, adeo ex se efficacem, ut illi vol.^o dissentire non possit, nec eam abijcere si velit, non admittunt. Immo ea mens libris Conciliorum decretis, sanctorum Patrum dictis, et Scholasticorum Doctorum, tria minime consentaneam, ac multarum opinionem fateri esse contendunt, a vera Theologia vehementer abhorrentium.

Ex sacris litteris

1.º jgitur eam sententiam sacris litteris non congruere sic ostendunt. Matth. xxi. dicitur. Si in Tyro, et Sidone factae fuissent virtutes, quae factae sunt in vobis, olim in cinere, et cilicio poenitentiam egerunt. Quo loco ita urgent. Si Christi verbis fides adhibenda est, quod nemo Catholicus abruerit, iam Tyri, et Sidonij, si quae Christus miracula patravisset apud Capharnaicas, ea apud se facta vidissent, ad modo a suis scelibus per poenitentiam accipere potuissent, sed se ipsa et accipiant: ergo ad respiciendum physica haec praedeterminatio necess.^a non est. Nam si haec necess.^a esset, Christi verba vera non essent, Non enim illi (quamvis apud eos illae virtutes, ac signa facta fuissent, aut poenitentiam agere, aut ad Deum se convertere potuissent, ne dum se ipsa converterent nisi physica haec praedeterminatio aueriret. quare non darent poenitentiam egerunt Tyri, et Sidonij quia virtutes, et signa apud eos facta fuissent, quod Christus dixit, sed quia physicam hanc praedeterminationem a Deo accepissent, quae Christus non dixit. Et sane eleganter S. August. lib. de bono persever. cap. in hunc locum explicans: ubi inquit, Tyrii relictii sunt, et Sidonij, qui et credere potuerunt, si mira illarum signa vidissent. Et infra, cum malis de Judaeis et caecatione dixisset, haec eleganter adiungit: Non enim sic excacati oculi, nec sic indurati cor Tyriorum, et Sidoniorum, quoniam credidissent, si qualia viderent isti, signa vidissent, sed nec illis apparuit, quod poterant credere. Jam vero si Tyrii Sidonij, viderent illis

Si uirtutibus à suis sceleribus non acquiritur, nisi phisica hæc prædeterminat. à Deo prænoti, et
in prænoti sicut sunt, et quæ prænoti à Deo uiri illi Chorozaïm, et Bethaida, prout dubio præ
nam erant, quid causa erat aut Christus tam aenter in eos multaretur: tam seuerè exemplo
sum, ac Sydoniorum adducto, qui ipsæ quibus illi phisica prædeterminat. auxilijs indiguerunt sua
phariseis, et hæc alijs persternaciam exprobarer. Nichil omnino causa fuisse fatendum est, si hæc phisica
prædeterminat. opus erat, quam rex eos in sua pot. habuim Theologica uentus, rex hæc à Deo præ
fuisse, ipsa eorum in sceleribus obduratio declarauit. Et in Mattheo auctore didicimus, eos graui
Christi adducto Syriorum, et Sydoniorum exemplo obiurgare. Tunc coepit (inquit Matth.) exprobare eos
in quibus factæ sunt plurimæ uirtutes eius, quia non erant poenitentia. Immo eodẽ passio
iniube erant omnes Dei querelæ, atq; obiurgationes, quæ in sacris Scrijs tam crebra sunt. Proverb.
Vocauit, et seruitus. Isaia 5. Quid ultra debui facere vineæ meæ, et non feci? Cæcilius 3. Ma
25. Quoties uolui congregare filios tuos. Ad Rom. 2. et alijs secentis in locis. Nam si phisica hæc
terminatio ad seripicendum nec. erat, tamq; Deus illis denegauerat, quis em poterat diuinis quer
locis? quam Deus uictam illos accusandi iam arripiebat? Nullam cense iustam Pras Dominici hæc
accusationis causâ afferent, si in sua phisica prædeterminationis opinione persistant. Cum illi satis
Deo respondere possent se hæc phisica prædeterminat. destitutos, quantumuis alijs signis excitarentur
suis sceleribus seripicione non posse: eam uero prædeterminat. si acciperent, quæ in ipsorum pot. no
erit, illico poenitentiam acturos. Atq; hæc horum excusatione omnino illa diuinarum querelæ, in
queret.

Ad hæc Jo's 10. Thomas incredulo se ipse Christus ostendens ait. Quia uidisti me Thomas credidisti, ecce Thomas
ui uisuali congrue proponit uideri de. Quod si phisica illius prænotionis uisua uol. ad credendum f
set, Thomas cense non ad inspectione tanti miraculi, sed ad phisicam prædeterminat. sedem Thomæ creditur
Christus, ac dixisset. Non quia uidisti me Thomas credidisti, sed quia prænotus cum uisione fuisse, aut
quando uidisti me Thomas credidisti. Deniq; ut rileantur cetera Cæti. is. scriptu est: Deus ab initio
stituit hominem, et reliquit eum in manu consilij sui. Et infra apponit tibi ignem, et aqua, ad quæ
uolens porrigere manum tuam. Quæ uerba sic expendenda sunt si Deus omnes actiones ita prædeterminat
ut huic prædeterminationi uoluntas resistere nequeat, cense non reliquit hominem in manu Consilij sui
nec deii potest ad quodcumq; uolens homo, sed ad quodcumq; uolens, ac prædeterminauerit se Deus, por
rigere manum tuam: ad hoc enim dumtaxat manum porrigere potes. Nos uero his atq; alijs sacras litteras
Simonij, quæ alibi prius attulimus, præserimus, ad Concilia prædeterminat. faciamus.

De Concilijs

2.º Ca. sentia pugnat cum sacrosanctis Concilioz decretis, et potissimè Tridentini. Et enim Tridentinū sess. 6. cap. 1.

cum ipso capitis initio nec. ^{em.} grā Juenientis, ut peccator conuertatur proposuisset, deinde uoluntatem
 libere consentire uocationi diuina dicitur illis uerbis eodem grā libere assentiendo, demū explicat
 modū quo libera uoluntas grā prelabita per illuminationem spūs s^ci et inspirationē, quā accipit as-
 sentiam. Nimirū ut diuina uocationi cooperetur, non solum accipiendo, sed et agendo, non actione so-
 lum spontanea, quod Caluinus, et Hegesius admittunt sed et libera, atq; eo modo libera quo potuit ob in-
 trinsecā libertatē, non tū suspendere consenti et non consentire, sed dissentire quoq; et inspirationē
 abijcere. Hæc enim habet, sic tangente deo cor hoīs per spūs s^ci illuminationē, neq; homo ipse ni-
 hil omnino agat inspirationē illam accipiens quippe qui illam et abijcere pot. Ergo si phisica illa
 Inmotio, et phisica determinat. ita uoluntas ad consenti determinatur, ut nō possit nō consentire: sed
 si est posse uoluntatem non consentire, et inspirationē abijcere, dum consentit, id uerō si uerum
 sit, uet hæc oīs definitio Concilij, quæ ab de fide, atq; ita Concilio placuit, ut ad ferē capitis
 ultimi eisdem sens^u hæc addiderint: Post hæc Catholica de iustificatiōe doctrinā, quam nisi quisq;
 fideliter, firmiterq; accipere, iustificari non poterit, placuit sancta Synodo hos canones subiun-
 gere, ut omnes sciant non solum quid tenere, et sequi, sed et quid uitare, et fugere debeant. quæ uē-
 ita sint, omnes de Dominicani Præs cam ut Catholica doctrinā tenere fidelit, firmiterq; accipere, ac
 nisi uelint; iustificari non posse, concedere oīno debent, eam inquam, quæ doceat lib^m arb^m inspira-
 tionem dei, quam habet, abijcere posse; qdēq; eam intām uitare, et fugere debent, quæ affirmet
 lib^m arb^m deo actu excitanti, atq; uocanti non posse dissentire, si uelit; hæc n. Conc^m eadem sens. can. 4.
 definit his uerbis. Si quis dixerit lib^m hoīs arb^m à deo motū, et excitatū nihil cooperari assentiē-
 do deo excitanti, atq; uocanti, quoad obtinendā iustificatiōis grām se disponat, ac speret,
 neq; posse dissentire si uelit, sed uelut inanime quoddam nihil omnino agere mereq; passue
 se habere, anathema sit. Anomaduerant igitur isti Conc^m definire lib^m arb^m active cogita-
 ri deo excitanti, atq; uocanti ipsamq; à deo motū, et excitatū posse dissentire si uelit, et præ-
 terea ex hæc diffinitione habeant lib^m arb^m ita actu uocationi consentire, ut eo ipso temp^e
 quo aliu consentit, dissentire possit, et uocationi abijcere si uelit. ut multis doctrinis ueris
 uis optimo mirum uideatur uiros Catholica religionē profrentes, post hæc Indensini defi-
 nitionē ad hæc phisicam idam prædeterminat^m cui uot^u dissentire nequeat, publice impugnare
 auctos esse, eam de iustificatiōe doctrinā impugnare, quam eodem Conc^m cap. ult^o generatim
 sub anathemate definitiōe Catholica esse, atq; ea fidei nobis ueritatē, dei ac Jesu Christi glo-
 riam illustrari. At respondebant aliqui, Conc^m his locis loqui in sensu diuiso, non in sensu con-
 posito, contraria uerō sūta auctores loqui in sensu composito. sed mirandū profecto ut doctis
 uiris hæc solutionem in mentem ueniret. Nam Conc^m loqui in sensu composito tam apertum

et darum est quam quod clammunt. Nam quia Concilium habuit lib. arbitrii motum et excitatum a Deo, inspirationem recipiens, hoc est et acceptam Dei excitationem, ac motionem, et inspirationem, quam recipere uel admittere, uel abijcere, quod sensum compositionis efficit, tum quia haec uoces (dissentire, et abijcere) quas Concilium usurpat ex propria sua notione sensum compositionis inuoluunt, nemo enim non uocanti dissentit, sed uocanti, nemo abijcit, quod non habet, aut sibi ab alio non offertur, sed quod habet, aut offertur. Immo pugnantia loquuntur, qui propositionem Concilij in sensu diuiso uera esse contendunt. Contendunt D. I. Dominici. Nam si uoluntas ponatur absque hoc auxilio, et motione, qui dici potest dissentire, atque auxilium abijcere? Certe quamuis uere dicatur homo non conuenire, quando actu non conuenitur, si nullo modo dici potest dissentire, atque auxilium abijcere. Denique si propositio Concilij in sensu diuiso uera est, haec erit uera. Potest resistere uoluntati Dei quam omnes Catholici tamquam haeretica atque illi uerbis Apostoli uoluntati eius quis resistet? Daerianam uento uertantur, ut nihilominus in sensu diuiso fieri potest, ut non sic ad quod uult Deas, si ponamus Deum id non uelle, et uolentiam eius a se uolentia resurgamus, est efficere sensum diuisum. Quare si propositio haec: Potest resistere uoluntati Dei, uera potest haeretica sentenda est, pugnat enim cum uerbis Apostoli, quae ut huius uocis resistere sensum compositionis includunt, haec quoque propositio: Non potest dissentire motioni Dei, uel non potest eam abijcere qualis habenda est aliorum est iudicium, nobis uere definitioni Concilij manifeste repugnant uidetur, quae ut uocis dissentire et abijcere) aequae ac uox (resistere) sensum compositionis inuoluit, diuisum excludit. Atque id ipsum ex actis eiusdem Concilij parte 2. liquido constat, ubi Patrum plurimi dissentientibus uerbis notis sententia suffragantur, ut uidere est in peculiari scripto, quod haec de re cum hoc memoriali exhibemus.

Ad haec Joannes à Bononia Canonius Louanienis lib. de Probab. par. 2. de lib. arb. fol. 103. in dicitur Louanienis anno 1555. cum quorundam Catholicorum interpretatione illius loci Tridentinae Synodi accubant, haec scribit. Ceterum quia non desunt modo homines quamuis omni pietate praediti aliorum lib. arbitrii uocem, dum iudicantur quam nos sentientes, ac Deo huius Decretum Concilij clama non doctrinam obscurare quodammodo conari uidentur, dum dicunt hominem habere liberam uoluntatem, ut excitatori, admonitionis diuinae resistere possit, sed ipsi inspirationibus, atque monitionibus suppositis nullum resistere arbitrium. Obscurare autem dicit, quoniam ex dictis D. mi. Dni Hier. mi. à Bononia Sedis Apostolicae Nuntij dignissimi, nec non Archiepiscopi Consarii professoris Theologiae peritissimi atque sacri Palatii Magistri eximij apud Carolum Imperatorem 9. cognomen Maximam resistens eandem opinionem in sancta Tridentina Synodo fuisse summa diligentia à Patribus discussam, et minus probabilem optimo iure percipi reieclam. Haec ille.

Postremo Concilium Senonense in Decretis istius fidei uocem habere huiusmodi haec habet. Neg. lib. arbitrii uocem diuinam excludimus propterea quia, quod illi (haeretici dicit) falso toties imponere non uerentur atque

atq; hoc fumo credulorum oculos perstringere: sed iuxta scripturam eo extendimus, ut voluntas humana
34
misericordia proueniens aux.^o suffulta, et interiore quodam, et oculis secretionis inspirationis
afflatu contacta se se conuertat in Deum, Deo appropinquet, et ad ueram illam fidem se preparat
quae tandem accepta sit ad uitam eternam. Neque tñ tanta gra. nec cas. libero prauidicet
arbitrio, cum illa semper sit in prompta. Nec denique tale sit homini, dei trahenti, aux.^o uis
senti ad potuit. Haec Cone.^m Senonense. Quibus ad nostram sententiam nihil aptius. Fodit gra
tereo Cone.^m quod n. snus uoluit congregare filios Hierusalem sicut gallina congregat pullos
suos sub alas, et aduerunt frustra centi Iosephanus Iudaeos dura ceruicis, et in circumuicini cordis
argueret, qui semper spiritui s.^o resisterunt. Frustra Paulus Theroniceas admoneret quum se
extinguere, si diuinis inspirationibus inuincibiliter caperentur. ~~Et~~ Prahit quidem Deus, sed
in eius odorem uarrimus, non si non uoco captamur. Haecenus Cone.^m Senonense. Cui mensio
interuenit multitudo, tum et Parisiensis Academia, q̄ ea temperate floret ut cum uoc.^o
uiguis eruditio, et doctrina. Celebrati est enim Parisijs celeberrimo Doctoru uicoru totius fe
si Galliae conuentu. Captum anno dñi 1527. perfectu anno 1529. Clemense vij. Pontif. max.
Pontificatus eius anno 9.º praede J. Cond. Antonio a Leo Fuchi Ep̄o Senonense, Galliaru, et
Germania primare, Janua Cancellario. ut i ueritate non abesset, quisquis non uicis Louua
na, sed totius fere Galliarum aegni filium hac synodo declarati, testatam hinc nostrae sententiae sup
fragari pronunciet. Nos ad Sanctoru Patru testimonia ueniamus.

De Patribus

3.º Haec Patru Dominicanor opinio discrepat a communi Patru sententia. In primis S. Aug.ⁱ cuius haec
in re ex Coelestini Papa Gest. ad Ep̄os Galliae habetur tomo 7. opus Aug.ⁱ 7 grauid.^o cre
debet auctoritas. Is plurimis in locis sententiam nostram amplectens est, quae oia refert hoc loco sup
Tenuis, cum inferiore alia disp.^o attulerimus, ut in lib. de spu et lit. cap. 34. Cuius loci uerba
ipsa experire uideatur Cone.^m Grid. Vbi Aug.ⁱ explicans donu uocationis, qd̄ nō est in nra pot
tate. Nemo inquit habet in potate quod ei ueniat in mente (per uocationem de) sed consentire
uel dissentire proprie uol.^o est. Et post pauca. Profecto et ipsum uelle credere Deus operatur
in homine, et in omnibus misericordia eius prouenit nos. Consentire aut uocationi dei, uel ab
eo dissentire proprie uoluntatis est. Et lib. de praedest.^o 11.º cap. 3. Non quia credere uel nō cre
dere non est in arbitrio uol.^o humana. Et lib. 83. questionu q. 101. haec. Et quonia nec uelle quisqua
pot, nisi aduocatus, et uocatus siue intinseus, ubi nullus horum uidet, siue extrinseus q̄ sermonem
sonant, aut per alia signa uisibilia efficiatur, ut et ipsa uelle Deus operatur in nobis q̄ uocat.^o

sito ut primus uerbis dixerat, et addit: Ad illam n. uocam quam dicit dñs in Quinq. preparati, n.
omnes qui uocati sunt, venire aduerunt, neq. illi qui uenerunt, uenire possunt, nisi uocarentur. Ceteru
ut Regi uocationi, cui aliqui consenserunt, alios non consensisse, ac cum huius g. b. meminissent
lib. i. retract. c. 2. b. nihilq. horum retractauerunt, iudicium euidens est, hanc quam nos sequimur, ueram
fuisse ac germanam Regi sententiam. Sed suppetunt alia non minus clara eiusdem testimonia. Idem lib. i.
Simplician. g. 2. Nemo uag. credit non uocatus, sed non omnis credit uocatus. Quod aut. de uocatione sermo
est, quare ipse uideri potuerunt, aperte constat ex ijs, quae subiicit et exemplo Esau, de quo ait. Ho
it. ergo Esau, et non uocatur, sed si uoluerit, et uenerit, Dei adiutorio perueniret, qui et et uelle, et
uolere uocando prebaret. Et infra. Si uocatio ista est effectrix bonae uol. ut omnis eam uocatus
sequatur, quomodo uerum erit, multi uocati, pauci uero electi? Eodem fere lib. de dono perseru. c. 1.
omnibus illis locis, in quibus e duobus aequali uocatione uocatis, alterum ait conuerti, alteru non
Nam eo ipso, quod alter uocatur, censet Aug. cum, qui conuertitur, diuina uocationi, et aux. praeuenire
si uideri potuerunt. ut lib. 13. g. 1. b. et lib. 12. de ciuit. cap. 6. lib. de gradet. et gra. cap. 15. et
plurimis alijs in locis, quorum plerasq. infra referemus, alia uberius desiderant tractatione. Vnde
hic dicimus uniuersos Complutens. Academiae profensores opinionioni nostrae tanq. uerae ac germanae Aug.
sententiae subscripsisse, quod suum ipsi suffragium literis siue consignatum apud Pontificu Hispaniae S.
nium exhibere uoluerunt, quas nos litterarum, publicum exemplum habemus.

Ad Regi testimonia addunt alia plurimos Latium, ut Clement. Papa Epist. 3. decretali de off. iud.
dotis, uisus haec sunt. Si quis sane audierit sermonem ueri prophetae, uelit aut nolit recipere, et
amplecti onus eius, id est mandata uita, in sua habet potate, liberi n. sumus arbitrij, nam si hoc
uo uiderent ea iam non haberent in sua potate aliud facere, quam audierant, uis erat quiddam non
quam liberum non erit ad aliam migrare sententiam. Et paulo inferius. Nunc quis, liberu est animo, in quo
uelit partem declinare iudicium suum, et quam probauerit uiam eligere etc. Quae uerba manifeste
sententiam hanc determinat. ad unum eliminant, quae cum uoc. resistere non possit. Uocationi uer
phetae, cuiusq. uocationi. Aug. eade ratio est de quate gra. praeueniente est.

Isa. qui et agens de actibus bonis, et supernalibus lib. 4. aduersus haereses cap. 71. Gloria, inquit, et honor
omni operanti bonu. Dedit ergo Deus bonam quomodo et aptus respiciatur, et qui operantur
illud, gloriam, et honorem percipient, quoniam operati sunt bonum, cum possunt non operari; hi autem
qui illud non operantur, iudicium iustum recipient Dei, quoniam non sunt operati bonu, cum pos
sunt operari illud.

Chrisost. homil. 19. in Gen. sub initiu, cum de Deo loqueretur ait, Ipse quae sua sunt, oia pro sua misericordia
semper exhibet, et sciens abscondita in profundo mensis, et arcana fontatur, laudat, consulit, conatur
noster

notos malos reprimit, et necessitatem usq; non imponit, sed congruis remedijs apponit totū iserū
in agrotantis intra dimittit. Eiusdem sunt illa homil. 22. in Gen. Verum quia in nra pot.^{te} totū
post dei grā relicta est, ideo et peccantibus supplicia prompta sunt, et bene operantibus retributio
res. Similia homil. 42. ad pop. et alijs.

Cyrill. lib. 11. in Joan. cap. 21. Cum multa de Iuda proditore dixisset, hæc addidit. Si proditor ac
quarto alijs discipulis Salvatoris aux.^m non habuisset, frustra hæc a nobis dicerentur, nā autem
non minus quam ceteri divina grā agebatur, sed suo ipsius iudicio in pfundū perditionis de
lapsus sit, quomodo et non servavit eum dēus, qui suum patrocinium ei præstitit, qui quidē
ad ferendā opem illi attinere servaret hominē, nisi ultro in perditionē incluisset. Eia igit
in alijs effulit, servavitq; omnes, qui cooperantem ei voluntatē tradiderunt, sic n. salutis nra
modus disponitur est. Ponit ergo Cyrill. et æquales grās, quibus quantum erat, ex se se dēus
omnes servabat, et hinc gratijs non determinare effrasiter pot.^{te} aliorū. Hæc ut not.^{te} Iuda
non determinavit, ac deniq; eadem grā absq; hæc phjsia dei promotione Iudæ restituit, ceteros
nos conservavit.

Ambrosij, sive Properi lib. 2. de vocat. gentiū cap. 4. Quid nō pot, inquit, nisi cooperante grā
dei fieri, eorum meritis deputetur, quorum id potuit voluntate non fieri.

Damaseni lib. 1. de fide cap. 10. si antiquiorem uestionē sequamur. Nam ipse, inquit (Deus uolens)
omnia quæ non in nostra potate sunt, præscientia prædeterminavit, ubi Græca uox
ipse prædeterminare signat. Et lib. 2. cap. 30. Illud quidem scire miseret dei oia quidem
præscire, sed non oia præscribere, præscit n. ea et, quæ in nra potate atq; arb.^o nra sunt, ac
nō uen ea præscit, nec n. uitia committi uult, nec caritas ueritati vim affert. D. uero Non
i. par. q. 29. art. 1. arg. 1. antiquam uestionē sequutus ita refert. Omnia quidem præcognoscit
Deus, non aut oia prædeterminat, præcognoscit enim ea, quæ in nobis sunt, nō aut prædeter-
minat, atq; eadem Græca uox hinc fauet uertiori.

Arsel. in illa Math. c. 6. fiat uoluntas tua ament hominem ideo non cogi a deo, quia te uolunta-
ti iustitie dei resistere nō potuit, pot resistere uoluntati, qua ei deus misericordiā confert. Deinde
de obijctio sibi, Paulū saltem uideri coactū a uoluntate dei, respondit nō ita esse, quia te sit per-
sumus, uoluntas tñ erat libera, ut resistere si uellet. Idem ipse lib. de concordia grā, et lib. arb.
c. 2. his uerbis. Quædam præscita, et prædeterminata non eueniunt necessitate, quæ prædit ei, et fa-
uit, sed ea quæ sem sequuntur sub diximus. Non n. ea deus quamuis prædeterminat facit uoluntate
cogendo, aut uolēte resistendo, sed in sua illa pot.^{te} diuinuendo. Similia ille multis locis: atq; alijs, præter

multis s. d. d. quos breuitati subdentes subteremus.

Ex D. Thom.

4.º Dissentit à communi Scholasticorum sententia, et in primis s. Thom. i.º 2.º q. 10. a. 4.º qui haec habet. Quia igitur voluntas est actuum principum non determinatum ad unum, sed indifferentem se habens ad multa, sic Deus ipsam mouet, quod non ex necessitate ad unum determinat, sed remanet motus eius contingentis et ad recessus nisi in his ad quae natura mouetur. Et q. 9. ar. 6. ad 3.º sine uariabili motione homo non potest aliquid uelle, sed homo per rationem determinat se ad uelendum hoc uel illud, quod est uere bonum, uel apparet bonum.

Hec nobis officit, quod adiungit. sed tñ inuendū speciatr deus mouet aliquos ad aliquid determinate uelendū, quod est bonū, sicut in his quos mouet per gratiam. Id n. explicandū est de speciali motione per inspirationes supernales habitus, atq. et animi affectiones ad gratiam prouenientem pertinentes, de quibus inferius late ex Patribus 2.º 2.º q. 114. art. 1.º ubi praeter prophetia dominationis, duplici D. Thom. constituit prophetia praedest.º unam, qua reuelatur prophetae quid deus praedestinauerit: praesentia altera, q. à deo priori praedest.º prophetia diuino distinguitur quia per eā nō reuelatur prophetae aliquid praedestinati, seu praedest.º à deo, sed praesentia tñ. Et prima ait D. Thom. de actibus, qui non sunt in nobis: secunda uero de iis quae fiunt per lib.º arb.º Ergo concurrens Thomas deum nō praedeterminare actus nostri liberi arbitrij, cum ex hisce non sint, quae non sunt in nobis. Ipsum loquentem audiamus: Alio modo Prognosuit deus aliqua in se ipsis, uelut fœda et igne et horum est prophetia praedestinationis, quia sicut Damascenū deus praedestinat ea, quae non sunt in nobis, uel ut fœda per lib.º arb.º hoīs et sic est prophetia praesentia, quae pot. esse bonorū, uel malorū. Et q. 3. de pot.º ar. 2.º ad 13. argo: Voluntas debet habere dominium sui actus, non per exclusionem causa prima, sed quia ea prima nō ita agit in voluntate, ut ea de necessitate ad unum determinet, sicut determinat natura, et deo determinatio actus relinquatur in pot.º hoīs, et vol.º. Ergo D. Tho. Determinatione adscribit soli uolenti, et eā denegat prima causa, quia si deus uol.º determinaret, uol.º necessitate inferret. His simillima docuit p. p. q. 41. ar. 2.º. Cum uol.º ingit et nō in hoc differunt in causando, quia nō determinata est ad unum, et infra: Corā uoluntate principij est, quae ponunt sic uel alio eā: eorū autē quae nec ponunt, nisi sic esse, principium natura est. 3.º con. Gen. c. 9. sub finem, Damascenū exponens ea quae sunt in nobis diuina determinationi dicit nō esse subiecta, quia si nec.º accipientis, ut prima p. p. q. 29. ar. 1.º ad 1.º. Quo loco Damascenū dicitat praedeterminat.º, impo.º nō nec.º notare: sicut est in rebus naturalibus, quae sunt praedeterminata ad unum. Eodem lib.º de Gen. et Gen. c. 1. p. q. 19. ar. 2.º et sequentis alij in locis.

86

Item colligitur ex multis d. Thomae principiis, quae nullo pacto cum praedicta physica Determinatione cohaerent. Nam si huiusmodi Emotionem antecedente, qua uolunt isdem eas omnes Liberas, et contingentes Emouet à Deo ad suos effectus, d. Thom. agnouisset, nihil laboraret in explicando, quae ratione infallibilis sententia eorum omnium in aeternitate i. q. 14. ar. 17. et saepe alias confingeret, quae difficile est explicata.

Caeterum si eadem Determinationes efficaces annotaret, non distinxisset diuina uol. ex Damasceno 2. de fide c. 29. in antecedente, et consequente, ut fecit i. q. 19. art. 6. ad p. et d. d. 7. q. 1. art. 1. et passim alias. Nam uoluntas antecedens, quam docet posse non impleri, quia non fertur in effectum cum omnibus circumstantiis cohaerere, non potest cum huiusmodi praedeterminatae efficaci, uel semper, et infallibiliter Determinatus effectus adheret. Nec erat cur praemissa distinctione actuum uoluntatis in prima, et sequente doceret uol. nostram in p. actu moueri à Deo, in reliquis uero mouere se ipsam. Ita i. q. 1. ar. 3. et 4. et q. 11. ar. 2. et q. 109. ar. 2. ad p. et alibi saepe. Nam contra aduersarios praemissione uol. non tenet ad p. sed ad oes actus reliquos mouetur à Deo nec unquam se ipsa Determinat, sed semper Determinatur à Deo.

Ad haec 3. con. Genes. c. 70. minime docuit eundem effectum produci tunc à Deo, tum ab inferiori agente uerum est ab utroque immediate. Nam uicinia est illa Determinatio, ratione cuius Deus immediate ageret in tam inferiorem, potius quam in effectum, Nec Genes. in 2. d. 1. q. 1. ar. 4. conp. et al. 3. docuit eandem met. actionem promanare à eadem p. et 2. et 2. Determinare p. potius, quam Determinari à p. Et p. uol. Gen. c. 66. ratione 1. ubi haec habet Secunda agentis suo quasi particulantes, et Determinantes actionem primi agentis.

Denique q. 6. uerit. art. 3. non erat, cur pro explicanda certitudine praedestinationis confugerent ad auct. et adminicula à Deo parata praedestinantibus, quibus in infallibilibus vi alius illorum consentiant ex illa Definitione uiuente actus in particulari. Sic x. ait. Inuenimus ordinem respectu alicuius dupliciter. Uno modo in quantum una causa singularis producit effectum suum ex ordine diuinae providentiae. Alio modo quando ex conuulsa causarum multarum contingentium et deficiente possibilitate peruenitur ad unum effectum, quam unamquamque deus ordinat ad consequentem effectum loco eius, quae deficiat, uel ne altera deficiat. Item explicat exemplo tum subdit. Et hoc modo est in praedest. lib. 1. ar. 1. Deficere potest à salute: tunc in eo, quem deus praedestinat tot adminicula praeparat, quod uel ad eum uel si cadat, sit resurgat, sicut exhortationes, et suffragia orationum, donum gratiae, et alia homini, quibus adminiculatur homo ad salutem. Ca. 1. Thom. omnino primum modo ordinationis efficaci ad posterum suorum

ut arbitrij libertate cum praedeterminationis certitudine conciliet. Quod si praedeterminationi efficaci iusto
actus ageretur, praetermissio posterioris, qui est omnino superfluous, posita illa praedeterminatione pro
orem modum amplectatur esse. Ex quibus et alij D. Thomae principij aperte colligit, hanc physem
Praedeterminationem, quae ita efficaciter promoueat voluntatem, eius Praedeterminatione grauetur, ut ei uoluntati
resistere non possit, omnino contra finem D. Thomae. Quid autem ipse intelligat, uim eas 2.º moueri, et
applicari docet a prima causa, declaratum est, et a nobis alibi copiosius, et a Suarez latissime tom. 1.º lib.
Metaph. disp. 22. sect. 2. et 3.

Ex D. Thomae praeceptoribus discipulis, et Sectatoribus.

Quod autem eo quam nos sequimur, fuerit D. Thomae sententia, et nos supra, atque ex hoc et aperte colligitur
quod eandem a suis praeceptoribus haurit, suis discipulis tradidit, nec aliam praecipui cuius integritatem
et sectatores illi tribuunt.

Ex praeceptoribus quidem Albertus Magnus per parte sum. tract. ib. q. 63. memb. 3. ar. 2. ad arguta
proposita particula per praesentem ad 3.º Praedeterminatio inquit praeparat ibi gratiam, et gloriam, in qua
liberi arbitrij est, potest ponere obstaculum quod est operationi diuinae, et potest impedire ne con
feratur ei. Et in solutione ad arguta proposita particula 2.º Haec necessitas Cetero ex suppositione entem
dentes quia pendet a futuro, quod futurum dependet a contingenti in iam meritoriam, et potestatem
operari in contrarium, et ponere obicem quod est, et a quo per ea non tollit modum suae causalitatis, eo quod
sicut ait Damas. Deus non compellit virtutem in bonis, et ita ex illo impediri potest. Et per. 2.º sum
tractat. ib. q. 97. memb. 1.º optime ostendit non esse lib.^m arb.^m nisi respectu eorum operationum, quae potest
facere, uel non facere, sic uel aliter facere.

Alex. uero Alex. per parte sum. q. 26. memb. 4. ar. 3. ex Damasceno sic ait. sicut Damascenus ait. Di
plex est prudentia, una in acceptione, alia in conceptione, et dicit quod prudentia in acceptione
est, ubi non contingit esse sententia, nec contradictione, et hoc modo est de ipsis naturalibus, quae
sunt ordinata, nec aliter possunt esse: prudentia autem in conceptione est de his, ubi contingit esse
sententiam, et contradictione, et sic est in lib.^m arb.^m Deus n. dedit lib.^m arb.^m ut consentiret, uel
consentiret bonis. Cetera quae sequuntur satis ad rem notam. Repetit et in solutionibus ad arguta et
q. 40. n. 4. in solut. ad 3.º dicens inquit, quod quemadmodum dicit Damascenus, quod Deus omnia praepro
uit: non autem omnia praedeterminat, praeprouit autem ea, quae sunt in nobis, hoc est in potestate nostri arbitrij
non autem praedeterminat. Praedeterminat autem, quae non sunt in nobis. Dicens per quod uoluntas beneplaciti est
bonorum dupliciter: aut uim praedeterminat, ut eorum, quae non sunt in potestate arbitrij: et haec sunt allegata
sententia: aut uim praedeterminat. Et hoc modo est bonorum, quae sunt in potestate arbitrij, sic n. uult illa bona, ut
quae sunt facultati, et uoluntati: et ideo si fiat uoluntati, non fit contra eius uoluntatem.

Ex discipulis D. Thomae egregius sane fuit Regidius Colonia (Ard. is. in 2.º par. 1.º lib. 5.º q. 2.º ar. 1.º. Versiculo: Venerimus q.º & docet. Nisi q.º ipse Deus, idelicet nos converteret, et nisi nobis tales motus speciales faceret, non converteremur. Hoc est q.º quod Damasc. dicit lib. 2.º c. 30. ubi ait, quod ipse Deus est omnis boni principium, et causa, et sine eius cooperatione, et aux.º impossibile est bonu velle vel facere. In nobis aut est, ut ait permanere in virtute, et sequi Deum ad hanc vocatione, vel recedere a virtute, quod est in malitia fieri et sequi diaboli ad hanc vocatione, et dicit. 7.º q. 1.º ar. 2.º vers. sunt aut & sunt aut inquit alij impetus, in quo Deus movet ad gram, qui si no essent, nulla esset exceptio gra. Hoc q.º modo ut tetigimus ad adipsitiam gram, quia Deus semper, vel quasi semper, quandiu sumus viatores, facit hinc in peccatis in aialibus nobis, quos ponamus sequi, et non sequi: sequendo aut eos adipsimur gram, non sequendo remanemus in culpa.

Ex his qui D. Thomae doctrina proficiunt, hanc notam, ut germane D. Thom. sententiam sectantur. Hecm. quod. 1.º q. 1.º ar. 1.º Capitul. in 1.º dicit. 30. q. 1.º ad 2.ºm principale et 3.ºm con. 4.ºm Concl. et 2.º dicit. 20. q. 1.º ad 12.ºm con. 2.ºm Concl. Caiet. 1.º par. q. 1.º ar. 13. et q. 19. ar. 11. et q. 23. ar. 7. Ferrarior. 1.º con. gen. c. 67. ubi a sam. conen. D. Thomae dicit 2.º. Postquam ad aigta Scoti et 3.º con. Gen. cap. 119. vers. Ad huius evidentiam praesertim ibi homo aut est liberi arbitrij pot.º, divinam motionem sequi, et non sequi. Scot. lib. 1.º de nat. et gra c. 16. sub initio, quare ubi docet quicquid Deus vult.º absoluta, et que di.º benedicti fit, iuxta illud vot.º eius quis renbet. Quando aut cum lib.º homine concurrat, ad vult illud fieri, nisi talis libera vot.º qua dicitur deo renbere pot. Et lib. 4.º sententiarum in explicat.º suar. opinionu, quas addidit ad finem huius libri 4.º vers. quida.º v.º, ait voluisse quoddam.º sua hanc taxare opinionu dicens inquit, qd nimiu tribuentem lib.º arb.º in indisp.º is.º ea, et si talis semper Ecc.º Catholica Censura, arbitror recess.º sic dicit. Et infra; idem Jo.º test.º confirmans c. 6. Nemo pot.º venir ad me nisi pater, qui me mittit, traxerit eu, subiungit, inquit Scotus, qui audit, et dicit, venit ad me, quam in nostra potate sit trahenti assentire, aut dissentire, atq. ita in hac sententia sentit Scotus, ut cum multa ex ijs, qua antea supserat renocasset eo loco, hanc item confirmet, et quasi testamenu consignatam postius tradat. Hieron. Lxxv. in 1.ºa parte. D. Thom. q. 23. ar. 7. d. retro Notanda & praesertim ibi, ad praefinitive.

Atq. ut alios Thomistas brevitate audaces criticamus, Magr. Martinus vir doctissimus et primarice olim Catedore in Salmaticensi Academia pfevor et Magr. Jo.º viar.º publicus item in eade Academia Theologia pfevor anto ex Dominicana familia sumime cor.º hanc p.ºgram praedeterminationem

in suis probationibus disputantur. Et quoniam accepimus aduersarios Card. Solerti auctoritate quasi
 ex ab eorum sententia decernit suam hanc physicam determinat. aduenire, opera pretium ducimus huc par-
 tem aliquam eorum disputationum inserere quas ille in suis commentarijs in 1^a parte, et p. 2^a.
 docuit, cum de hac physica re dicitur accurate, eius n. probationis sua ipsius manu conscripta
 apud nos sunt.

Solerti igitur in 1^a parte q. 14. ar. 13. q. sua p. conel. hac dicit; Deus concurrens cum causis secundis
 non ita concurrat, ut ipsas moueat, et applicet ad opus: sed una cum ipsis immixtus operans effectus,
 idque multis rationibus probat, et late infra conel. 3. quae sacras literas et sanctos Patrum testimo-
 nia, et multarum scripturae rationum momentis egregie confirmat. Et in q. 19. d. Thom. ar. 1. dub. 2. ubi
 Caritati suam locis superioribus optime defendit, haec habet si aliquid suum defendamus, quod
 hi uita sunt et superioribus q. 2. ea non agit mota a Deo, sed simul cum Deo, et ipsius 2. sit prius a
 quo determinare ad exercitium, tunc non uelut doctrina sciti? Et in 2. in materia de gra q. 109.
 ar. 7. q. unica post dubium 4. conel. 3. Aliud est, inquit, aux. efficax ex parte hois, quod
 sufficiens aux. si homo quod in se est faciat non dissentiendo fieri efficax: si uero dissentiat manens
 sufficiens unde quod sit efficax, uel sufficiens, in hois est pot. uolentis, uel uolenti cooperari Deo
 et hoc probat ex Cone. Sid. 1. b. ca. 4. Vbi dicitur arb. si a Deo moueri, ut possit dissentire
 non dissentire. si q. pot. dissentire dissentiat: est iam aux. sufficiens: si autem non pot., non dissentit
 cito q. efficax. Igitur hois est facere in se aliquando aux. efficax, uel inefficax. Pr. 2. quia atq. existit
 nullum aux. sufficiens: nam uel homo pot. cum hoc operari, uel non, si non igitur, non est sufficiens, si
 pot. operetur: est q. efficax. Et in peculiari quodam tractatione de gra circa eandem questionem 109.
 d. Thom. ar. 7. dub. 5. dicitur aux. sufficiens est, quo potest homo si uellet operari, efficax est quo de
 facto operatur: non sic est intelligendo ista distinctio, quasi sit semper ex parte Dei. nam ex parte
 hois est et, quod aux. sit sufficiens, uel efficax: si enim homo auerstat Dei aux. sufficiens, fit
 efficax, et si resistit manet sufficiens. Igitur cum in hois sit pot. consistere, uel auerstat Dei aux.
 ipsius est efficax consistere: cum hoc tamen est quoddam aux. Dei magnu, quo tamen consistere potest homo
 ut de facto conuertitur, cognouit n. Deus, quo conuertet. homo, et hoc pot. dici efficax. Haec Solerti.

Ex alijs Doctoribus Scholasticis.

Eandem rationem suam con. physicam probationem tenetur scotus in 2. d. 37. q. 1. d. ad solutionem, et in 4. d.
 49. q. b. 1. dico ergo. Ocham in 1^a dist. 38. q. unica d. circa ista opinionem Gab. in 2. dist. 37. q. 1.
 ar. 1. et in 1. dist. 45. q. unica conel. ult. Et in 2. dist. 1. q. 2. ar. 1. notab. 2. ar. 2. conel. 4.
 ar. 3. dub. 5. Greg. in 1. dist. 38. q. 2. ar. 2, et in 2. dist. 20. q. 1. ar. 3. ad 12. argum. Bacio 1.
 dist. 40. q. 1. ar. 2. uarie. Alciatus suus. Almayn. tract. 1. moral. cap. 18. et 4. Angab. lib. 1. suorum
 cal. 1. 1. Paxus lib. 4. orthodoxarum explanationum vers. at inquis. late Cronius lib. 9. de iustitia. Corderus

lib. 1.º questionarij q. 15. Dub. 8. et dub. 10. 11. sed notan' 2.º Joes à Boronia lib. de Post.º par. 2.º de
 lib. art.º pag. 103. Bellarmus tom. 3. lib. 1.º de lib.º arb.º c. 12. lib. 4.º c. 14. Ex multis Patribus cap.
 15. et 16. Et optime Valden' lib. 1.º doctrinalis fidei cap. 25. ex Aug.º et Anselmo nec. Videlzhi
 hanc contrariam suam appellat. Et cap. 20. falso ait imponit D. Thomæ non esse, nec ex antiquis
 Patribus deduci. Invenitur etiam ij, qui grã cum libertate consentire docent, quia pot' hõ deo
 movere consentire ut multi tum P'ri, tum Doctores scholastici superius allati docuerunt, et Doct
 tores Colonien' in Censura con' Caschismũ Monachemij dialogo 2.º pag. 36. quaz suam referunt, et
 confirmat Didacus Layna vir doctissimus, qui Tridentina Synodo interfuit lib. 4.º orthodox.
 explicat' fol. 139. et fol. 141. et sequentibus. Et Cato con' hæreses verbo grã hæresi p.º c. 4. Et
 verbo lib. arb. hæres 1.ª ad 2.ª objectionẽ. Jarnian. lib. 7. in D. Clemen. c. 35. et lib. 4.º con' Mag.
 deburger' c. 2. Stapletonius fute lib. 4.º de iustificat' c. 11. et non minus aperte, quam nos ipse
 multis in locis hoc docet vir sane doctissimus Cuxerus Petri Epus Leodicien' lib. de lib.º arb.º
 c. 2. et 10. et late atq. aperte c. 9. et 10. Omnes deniq. illi nostram suam adjuvant, qui è duobus
 æqualem notionem grã consensione præcedentis habentibus alterum dumtaxat consentire vo-
 lunt: alterũ aut divertere, aut minus permoveri, te maiore aux.º existeret, ut Vico de S.º Victor
 annotationibus in cap. 9. Cõta ad Thom. Bonaven. in 4.º d. 16. ar. 1. q. 1.º Alciuidorcanis lib. 2.
 sum. tract. 2.º c. 3. Jo. Driedo tract. 4.º de captiv. et redempt. generis humani c. 2. p.º 5. vers. 5.
 ex superioribus Quard. ar. 7. con' Lutherum prop. 7. et 10. Andreas à Vega lib. 6. in Trid.º
 c. 9. q. 3. puncto 4.º et Robert. Bellarminus lib. 6. de lib. arb. c. 15. suã 9. et alij quamplures.

Ex quibus omnibus patet, tum Academijs, tum religionum omnium viros doctos, tum ceteros Catholi-
 cos scriptores in hac nostra sententia fuisse. Ex Academijs quidem, ut nonnullas memoremus Parisien-
 sis, non modo tempore Alberti, Alensii, D. Thomæ, Scoti aliorumq., sed etiam memoria in Conc. Le-
 noven' Louanien' ut patet ex Driedone, Quardo, Joanne de Boronia, Cuxero, Stapletonio, et
 alijs Colonien' ex actibus fidei con' Caschismũ Monachemij Complutensis ex subscriptione nra
 sententia tradito Aftico Quardo. Salmatien' magna ex parte, ut videre est ex Soto, Magro Mantio,
 Magro Joanne. Vini.º, fratre Ludovico Legionen'. Eandem quoq. sententiam amplectati sunt quipiam
 religionũ lumina. Ex Dominicana familia S. Thom. Albert. Hervæus, Capred, Carcian. Terra-
 rien', Soto, Magr' Martinus. Ex Franciscana Alens' Bonavent. Scot. Ockan, Corduba, Ve-
 ga. Ex Augustiniana Cypil. Vag. Animin. Ludovic. Legionen' et alij. Ex Conventu Val-
 den', Bado. Ex ordine Redempt. captivorum Magr' Hieronymus Perez eorundẽ Cenra-
 lis Vic' et ne à Molino p.º in nostram societate muctã dicant aliqui, eadẽ sequuti sunt
 Et laiser, P. Salmeron, Card. Colletus, Jarnian. et Suavia, Valentio, Bellarminus et alij Franciscan

venig omnes fere vixi docti, qui libertatem arbitrij suis disputationibus vindicant, et haereticos manijs
et con eos iustis voluminibus agunt omnes, inquam, quos heritatis studio necemus, hanc nam sententiam
ut necessariam ad eoz prava dogmata confutanda pro virili defendunt. Illud aut hoc loco retineri non est
sua illa Patrum, et alios testimonia, quae in suam sententiam congerunt Patres Dominicani, eoz sententia nihil
prodesse, cum de hac phisica eoz promotione apud Patres, et alios re verbu quidem, ut in expositione qua
sa ad eoz censuram latere ostendimus.

Ca 0 Ca absurdis quae inde sequuntur.

Ca ea sententia multo absurda, et haereticos huius tempestatis erroribus maxie consentanea, liquido manent
con vero sententia Patrum Societatis ad eoz prava dogmata labefactanda appropinquare apta, et recepta. em
multi vixi doctissimi tradiderunt.

P^m Absurdum. Novum in Theologorum Scholas introduxit grae praevenientis modum, et Ecc^{le} hactenus inordinatum
et cum sacris literis, Concilijs, Patribus pugnantem. semper n. omnia auct^o. Quenientia, quibus Deo
homines movere, atq. excitare solet ad illuminationes suas affectiones, et alios actus eiusmodi evocant.
res, quae omnia a phisica hae p^rcedunt. libere longissime ad rem. In primis iidem fere sacras literas
causa testimonijs modis iste accipiuntur, quibus sententiam nostram supra confirmavimus. quae omnia ad hunc
novum modum evocandi optime faciunt. Praeterea Conc^o. Nid^o. 1°. c. 1. cum exordium iudificationis
in adultis a gra Dei praeveniente sumendum definitur, explicans quoniam ea sit adiungit: hoc est ab
eius vocatione, qua nullis existentibus eorum mentis vocantur. Ergo Conc^o. idem est gra praeveniens,
vocatio, neq. huius phisice p^rcedunt. ulla mentis. Ad hoc conspiciant illa cap. 6. et car. 3. et 4. quae
abbi pluribus. Conc^o. Araucanum 2°. cap. 1. ibi Per grae donum, i. per inspiratione sp^us s^{an}cti. Et car.
7. ibi: Absq. illuminatione, et inspiratione sp^us s^{an}cti. Idem Conc^o. Senonense c. 25. Quid plura? Coel^o.
Papa Opto ad Ep^os Galliae (habetur tom. 7. inter optas Aug^o.) tradens ijs Ep^os quoddam quasi canone
fidei a Patribus acceptos, inter coeteros offert canonem Ep^orum Africae, in Opto quodam ad Romanum, in
illa verba scriptura, Praeparatur vot^o a Deo, explicant hoc passim. Ut boni aliquid agant pateris inspi
rationibus suorum ipse tangat corda fidelium. Non ergo hi Patres aliquam, vel exigunt, vel agnoscunt
gram, quae p^rcedunt vot^o praeveniat, ac praeparat corda fidelium: sed has tm illuminationes
inspiraciones, vocationes, ac similes animorum motus, qui ad vocatione referuntur.

Ca patribus quamvis, ea quae attulimus, ad hunc locum plurimum faciunt, alia tm addere visum
est. Aug^o quem in disputationibus de gra, et lib^o. arb^o. omnes tanquam doctores, ac magnum divinitus
datus Ecc^{le} agnoscere, et sequi debent, lib. de i^u et lib. c. 34 post multa. Venim et quod visum, in
quit, manibus agit Deus, ut velimus, et ut videmus siue extrinsecus per Evangelias exortationes
ubi et mandata legis aliquid agant, si ad hoc horem admorent infirmitatis suae, ut gram iudificationem
credendo

credendo confugiat, siue intrinsecus, ubi nemo habet in potestate quod ei veniat in mensē, sed dis-
sentire, vel consentire proprie voluntatis est, lib. 2. de Cee. dogm. c. 21. Romanense prius deo,
et invitante ad salutem, ut vel elijat, vel sequatur, et initium nostra salutis Deo miserante ha-
bemus, ut acquiescamus salutariferæ inspirationi nostra voc. lib. i. q. ad Symph. q. 2. Vt videmus
erim et suam esse voluit, et noscum, suum uocando, noscum sequendo. Et ibidem inferius. Quia
uocatio precedit bonam uoc. em propterea uocanti Deo recte tribuitur, quod bene uoluerimus lib.
de Phet. c. 25. cap. 19. sub finem. Deus est operatur in cordibus hominū uocatione illa sui spiri-
tum suum, de qua multi locuti sumus. Tract. 26. in Joan. explicans illa uerba dicit. Pater meus tra-
xit eum. Caro inquit, et sanguis non reuelābit tibi: ista reuelatio ipsa est attractio carnis
uiderem ostendit ouī, et trahit illam, Muses puero demonstrantur, et trahitur, si exigit, quae
sunt dilectas, et uoluptates terrenas reuelantur amantibus, trahunt, quonia uerū est, trahit
suo quemq; uoluptas, non trahit reuelatur Christus à Latre? quid n. fortius desiderat animo
quam ueritatem? Hae ille. Quae reperit serm. de uerbis Apsti, et alibi, lib. de bono peruenit.
c. 14. Apparet habere quoddam in ipso ingenio diuinum naturæ munus intelligentia, quo
mouetur ad fidem, si congrua suis mentibus uel adiciant uerba, uel signa uispirant, et in
si Dei altiore iudicio à perditionis manu nō sunt gra Phet. discreti, nec ipsa eis adhibentur
uel dicta diuina, uel facta per quae possent credere, si audirent, atq; talia, uel uiderent. His
alia plurima in hanc sūm adiciunt hic Aug. ubi aduersus id p. exiger Aug. congrue dicta
uel facta ut mentes possent credere non eam quate sufficient, ut amemus, intellectus, et uot.
ad credendū eliciatur. Aduersus id 2. Aug. auerere. Hae à Deo non tribui illis, qui prædestina-
ti non sunt, ut ipsi promoti credant, uel credere possint: igit illis datis credere poterant, ac si
se ipsa data essent, et ipsa sine dubio credidissent. Hae si uot. diuino determinari, non pot.
ut uelit credere, quia à Deo phya non determinatur, ut Deus ea hinc denegauit, ne cre-
derent, quae tō data fuerant, namq; ut ij uiderent efficiunt? Ergo Aug. phytam hanc Phet.
hominatōne, ut diximus non approuit inano nec alij Phet. approuerunt. Similia Aug. 2. de
penatorū mer. c. 12. et c. 19. et lib. 12. de ciuit. c. 6. Vt Cyrillus lib. 4. in Joannē in illa uerbo
omnis qui audiuit à Latre, et didicit uenit ad me, ad disciplinā, doctrinā, ac persuasionē, nō
ad uim reuocat uocationē, ac uim excludit expresse cum dicit. Non uī Christi fides approuit
Methodius lib. de lib. arb. cuius uerba refert Hieronimus lib. 4. con. Magdeburgenses cap. 2.
et hic grām prauententē nō in phytam aliqua prædeterminatē, sed in uoluntatē uol. uel
ratione admonitione constituit.

Proper Aquitanus lib. 2. de uocat. Gen. cap. 26. ato 9. qui liber Ambrosij et nota circumfertur,
grām Dei, inquit, in omnibus iustificacionibus principato præminet, iudicando exortacionibus, mo-
xeris exemplis; terrendo periculis, incertando miraculis, dando intellectū, inspirando consiliū, cog-
itū illuminando, et fidei affectionibus imbucendo, et plura inferius.

Bernardus opuse. de grā, et lib. arb. Ipsa (nempe grā) lib. excitat arb.™, cum seminat cogitatum,
sancti cum immutat affectū, roborat, ut perueniat ad actū. Et alia præterea sanē aures aduocant,
quibus grām puenire in cogitatione sitam docet, ac describit. Quibus omnibus efficitur, quod
initio proponimus, hanc Patrum Dominicanorum sententiam, et Eccl.™ hactenus inaudita, et sacra scrip-
tura Patribus, Concilijs, parum consentanea esse.

2^m. Absurdū. Deinde phisica hæc p̄determinatio liberi nostri libertatis usū fructibus euenit sublata
eā indifferentia, quæ ciuilitate actus liberi origo, et caput est. Si quidem posita hōi tā efficiat
Emotione, ac p̄determinat. uol.™ nō pot.™ nō operari: ergo libera ad operari nō est? Et cetera and.
ipri ultro dant illi notioni efficiat, ac p̄determinationi actu positæ, et in sensu composito uol.™ di-
tore nō posse, neq.™ nō consentire. At Libertate uol.™ in eā indifferentia ad utramq. actū ita esse, ut
prementur argumentis, influantur, ut Bañes i.º p. q. 19. ar. 10. Sed Libertate in hac indifferentia
constitui, hæc operari negotium suscepimus, si ex sacris litteris, Concilijs, Patribus, Scholasticis
omnibus demonstrare conabimur, et quod mirum uidebitur, ex ipso Dominico Bagnes.

Sacra littere Deut. 30. Ioseph ult.º 2. reg. 24. Eccl. 15. sape cuius capituli uerba supra recitauimus, et c. 31. p.
ad Corint. 7. et optime, ut reliqua Coni.™ Senonense Decretis is. Sorcarrensi inquit, sacra scriptura p̄mittit
obtinum est, quod liberum uiamus in partem uol.™ amuerit. Ad hæc Coni.™ Inid.™ uol.™ b. cap. 5.
et can. 4. supra explicatis libertatem, in eo constituit, quod homo habeat consentiendi, et di. nentiendi pot.
Præterea Petrus Ap̄tus apud Clem. lib. 3. et 7. recognit. in uita uersionem Ruffani sape, ac fere hōi ipi
quod nos dicimus incubat. Et ipse Clem. Ep̄ta 3.º de offio sacerdotis loco citato. Gen. lib. 4. Ducentis hæc
c. 76. Iustinus Martyr Apologia p̄ pro Christianis p̄sentim ibi. Neq.™ quidquā horū laude digna erit, nisi
utramq. in partem uertent, et quasi flere se possint. Tertull. lib. de exort. castitatis ad filium lib. de ma-
rogamia lib. 2. aduersus Marcionem de initium ibi: libertas arbitrij in utramq. partem concessa est. hōi
lib. 3. patriarchon. c. 10. Athan. orōne con. idola Basilijs lib. 3. con. Euzom. et in illud Iuice in. 1.º
reprobum. Stanislaus ep̄logo i.º Chrysost. homil. 60. in cap. 10. Matt. homil. 2. de Lazaro, homil.
19. in Eues. Cyrill. Alexand. lib. 4. in Joan. c. 3. Epiphanius lib. i.º aduersus hæreses c. 16. Hieron. p̄
dialogo aduersus Pelagian. et ad p̄nem lib. 3. et ep̄st. 147. ad Damas. Aug. lib. 3. de lib. arb. c. 2. et 3.
et 11. et 25. lib. de p̄u et lit. c. 34. de p̄dest. 15.º cap. 5. et alijs supra ductis. Crodus Sicren in his, p̄
ante mille annos scripsit de Constantiā, imdeo Libertate, in qua in una tm̄ parte dat. eligendi

90
ria et subijctis: quare electionem noiat, ubi una in partem amenit fuisse concessa? Cocat.^m à Iuriano
lib. 4. con. Magdeburgen. c. 2. Damasc. 2. de fide c. 26. In nostra potate dicit, sunt ea, que lib.^m ab
nobis facere, uel non facere. Et paulo inferius, nobis libera sunt, que in utramq. partem sequi con-
tingere possunt, uelut moueri, et non moueri, appetere, uel non appetere, gaudere, uel nō gaudere?
Bernard. serm. de. in Cantico vi.

Scholastici fere omnes idem affirmant sequenti Arist. 9. Metaphis. tex. commen. 10. ubi optime D. Thom.
lect. 4. Item Arist. 3. Ethicor. c. 5. Magr. 2. dist. 24. cap. de lib. arb. et dist. 25. in initio D. Thom.
1^a par. q. 41. ar. 2. et q. 83. ar. 1. 2. et 3. et fere q. 22. de ueritate ar. 1. et alijs locis supra allatis.
Et q. 3. de poten. ar. 7. de 13. arg.^m Alen.^m par. 2. q. 73. memb. 2. ar. 3. et memb. 3. ar. 1.º et 5. et
q. 75. memb. 4. Henic. quodlib. 1. q. 10. et quodlib. 14. q. 5. Maior in 2. dist. 25. q. 1. Ochl. in 1.
dist. 1.º q. 6. Capreol. 1. dist. 30. q. 1. ar. 2. ad 2.^m 2.^a q. c. 4. in 2. dist. 24. q. 1. ar. 3. Ruand.
ar. 7. ad initium. Itaque quodlib. 1. q. 7. ar. 1. Castro, Verbo, libertas Tonnes 1.^a par. q. 41.
ar. 2. part. 1. 2. et 3. Commentarij, Verconia select. De ueniente ad unum rationis prop. 4. r. b.
Soc. 1.º de nat. et gra. c. 10. Ferronien. 7.º con. Sent. c. 159. s. ad huius euiden. 3. et fere oēs
recentiores, qui omnes actum lib.^m nequaquam illum censent, qui non ontur à uolē, que ha-
beat potē, atq. indifferenti ad non operari cum operatur, uel ad elicien. acti appetiti. quin
uiam hoc ipsum facere ad ^{eius} plerumq. cogit uentis, licet aperte differere non dubitent, cum
argūis urgentur faceretur hoc ipse L. Bagnes, qui se asserentiū huius tria oppugnatorum
proferret. Atq. ita faceretur, ut hoc cōe em. oīm sapientum axioma pronuniet. si ille in su-
is commentarijs in 1.^a partem q. 41. ar. 2. dub. 2. dicto 3. in probatione con. Scoti Hyponamus
uerba ipsa 1.º Pies, Philosopher, et ceteri sapientes illud uentaxat appellant lib.^m quod possi-
bilitatem habet adire, et non eme. Ioa. Arist. 3. Ethic. c. 4. et 2. Reg. lib. 3. de lib. arb. c. 7. inquit
Illud solum in nobis lib.^m est, quod in nobis est facere, et nō facere Iteson. in epist. ad Damas.
de filio prodigo circa finem Damasc. lib. 2. de fide c. 20. Itae Bagnes iam conibus agamus,
ne testimonijs in abundare uideamus.

Confirmetur p^o rōne uolē. posita illa Indeterminat. non pot. non operari, nec pot. facere, nē
ponatur illa p^o motio, ut aduentarij faceretur. q^o omnia nō pot. non operari, sed quoties ope-
ratur necess. operatur. Conseq. hae ex ipsorum fontibus manat. Simili r. satisfactione Bi-
nes 1.^a par. q. 10. ar. 1.º dicto 1.º dixerit, con. Scoti uidet. si deus operaret. nec. natura
tunc nullam fore in rebus libertatem. Ea illa n. suppositione antecedenti, quod deus operat.

ea nec^{te} natura, infert nec^o in pot^e non fore facultatem, qua aliter operetur, atq; ita nec^o operetur.
Eodem rōne nos ex illa suppositione antecedente de p^{re}determinat^e p^hysica, qua vol^{tas} Determinatur
ad unum, colligimus, non esse in vol^{tas} facultatem aliter operandi. Et t^o lib^m sit deo ponere vel^{tas} Determina-
tione in vol^{tas} creata: creata t^o vol^{tas} d^o lib^m nō est cum nec in eius pot^e sit efficere, ut p^{re}-
determinatio efficax debeat, vel non debeat, quemadmodū concedunt aduersarij nec in nostra pot^e
sit posse dirigi consequens, ite non operari ab antecedenti, quod est illa p^{re}determinatio pot^e
ta: p^o si antecedens, nimirum illa p^{re}determinatio nullo modo est in nostra pot^e, nec est conse-
quens, videlicet, non operari, et p^{re}dicta operatio non erit libera, quod probari erit.

Confirmatur 2° ex Arist. lib. de conditō. lib. arb. et p^{re}dict. c. i. et alijs, et lib. 2. ubi deus homi-
c. 17. et id. ex D. Thom. p^o part. q. 85. ar. 1° ad 5^m. Et Clarus 2° Phys. lect. 15. Et Albertus 1°
par. sum. tract. 15. q. 6. mem. 5. et in 1° dist. 39. ar. 4. et dist. 40. ar. 15. Alen. 1^a part. q. 2.
memb. 5. Mansil. in 1° q. 4. ar. 2. Ex cōmuni deniq; Scholasticorū sententia Et colligi ex Aug^o. 1. de ci-
uit. c. 10. Et optime explicat, atq; ex alijs quorū Patribus probat Vindob^o lib. 1° doctrinalis p^{re}dict.
25. Hi omnes amittunt nec^{tem} ortam ex suppositione antecedente, quoniam oritur ex causa ipsius
actus, repugnare libertati pot^e, qua operatur ex hōi nec^{te} antecedente, quod seus se habere dicit
in nec^{te} consequente, qua et ipsam pot^e cum indifferentia operante supponit, et actū consequit^{ur}
cum in differentia productum. Jam vero nec^{tas} antecedens quoniam indifferentia pot^e libera, nec
imit, ut vi sue indifferentia se determinet: immo illam ita determinat, atq; affigit quoddammodo
ad peculiarem actum, ut dum illam efficit, ei lib^m non sit hanc vel illam actionē efficere, atq; am-
pliori, sed solum hanc Determinatam actionem. Et hōi est suppositio p^{re}determinationis, et p^{re}-
motionis p^hysica, qua lib^m usam vol^{tas} antecedit, eamq; ita ad unam aliquam partē determinat, ut
neq; possit tam contrariam actionem efficere, nec ab operatione desistere, quod ipsi concedunt.
Ergo omnino hęc p^{re}determinatio tollit, atq; evertit humanam libertatem.

Respondent aduersarij vol^{tas} indifferentem esse in sensu diuiso, Et nō sit in sensu composito. Sed cōn est, quia
si in sensu composito, hoc est posita illa p^{re}determinat^e non est indifferens p^o posita p^{re}determinat^e
non libere operatur, sicut amentia in sensu composito. i. dum amentia tenetur, nihil libere operatur,
quamuis in sensu diuiso. i. non posita amentia libere operari queat. Quare indifferentis, vol^{tas} in sensu
diuiso solum est, quasi passiva, quatenus videlicet pot^e illa a deo p^hysicam p^{re}motionē, qua ad libertatē
usū nō p^{re}terinet Determinari. Actiua vero vol^{tas} indifferentia ad operari, vel nō operari, qua nec^{te}
est ea Arist. Concl^o 1° 1° b. c. s. et can. 4. ostendimus, et quam heretici labefactare conantur, quamuis p^{re}-
sentiam hanc admittant, nulla omnino erit in vol^{tas}.

Absurdū hinc sequitur uoluntatem non solum cum operatur, nō libere operari, uerū et cum nō opera-
tur neces^o nō operari, at propterea homini attribuendum non esse, si affirmatiuis Dei præceptis nō obe-
diat: cuiuslibet n. actus omittio cum censetur libera, cum ponatur oīa ad eliciendū actum, quem omittit
requiritur. Si n. quidquam deest, quod non erit in pot^e uotⁱ, certe cum per eam non haberet, quomō-
dus operaretur, sed per eam potius qui uotⁱ deperaretur requiritur ad operari. Et ex consequenti nul-
lo modo hæc actus omittio uotⁱ erit adhibenda. Jam u^o uol^o cum non operatur, et affirmatiuis
præcepti non exsequitur, desiderat aliquid ad operandū requiritum, ph^{is}iam scilicet hæc Determina-
tionē, sine qua ut ad^o concedunt, operari non pot^o. Ergo nulla omittio est libera nec hōi ut-
uicō dabitur, si quidem uitio alicui uerti non pot^o, quod aliquid non faciat, quod impossibile
est, ut ab eo fiat. Et aut impossibile sine illa ph^{is}ia p^omotione non solum seruare præcepta
sed et quouis modo operari, ut docet Bagnus i. p. q. 14. deb. ult^o ad finem solutⁱ argi. primi,
ubi sic ait. Nulla causa 2^a pot^o operari nisi sit efficaciter à 1^a Determinata, et paulo super-
ius in eadem solut^e ad 1^m ueni. Hactenus explicuimus, ista nec^o sumitur ex efficacissima
prima causa ueritate, que ita determinat omnes causas 2as ad suos effectus p^ouendos, quod
nulla causa 2^a pot^o exire ab eius determinatione. Ergo sequitur euidenter, quod nulli cause
2^a impubetur omittio.

4^m Absurdū. Ex ea opinione sequitur eos, qui hæc ph^{is}ia Determinat^o, ac p^omot^o Dei ac p^ouide
aux^o ita efficaci deputati sunt, casere et sufficiente aux^o, ut conuertantur exclamante Paulus
qui i. ad Timoth. 2. ait Deum uelle omnes homines saluos fieri, reclamantibus omnibus Patri-
bus, et uniuersis Theologorum gymnasij, qui omnes nunquam sufficienti aux^o p^ouiri hōes
statuunt. Nostra uero consequentia prob^o. Si (ut fatentur ipsi) aux^o hoc efficaciter p^odetermina-
rans nec^o est ad operari, et in hōis pot^e non est, usq^{ue} dum gratuita. Deus uoluntate illud
homini præbeat: p^o cui non datur, deest aliquid ad operari oīo nec^o, quod nec habeat, nec in
eius pot^e sit illud ipsum habere. Qui aut^o nec actu, nec in sua pot^e habet nec^o ad operari, is
aux^o sufficienti ad operari p^ouatur, cum deest aliquid sine quo operari nō pot^o: etenim operatio
eum requirit abq^{ue} ip^si, que ad operandū nec^o sunt: alioquin neces^o nō erent, si abq^{ue} illis es-
se ponet operatio. Unde ad^o sine hæc efficaci p^odeterminat^o hominē habere aux^o sufficienti
quo possit operari, et nō habeat quo se ip^so operatur. Veram hæc responsio nihil habet nisi
uerba, atq^{ue} ut Joannes à Bononia dicebat loco allato, ad obseruandū clarissimū Frid^o Conuul^o
doctrinā inuenta est. Quid n. Num præcipit Deus hōi, ut possit operari, an ut operetur? si ut

operetur, quod nemini obscurum arbitror, q^d sufficiens aux^m probere debet, non tñ ut operari possit, sed etiam ut operetur. Præterea Paulo recte novimus Deum velle, ut homines salvi fiant, nō tñ ut salvi fieri possint, q^d aux^m largitur, ut salvi fiant, non tñ ut salvi fieri possint. Ad hæc qui nec habet, nec in eius potestate est, ut habeat q^d ad operari necess^o sunt, nō solum caret aux^o ut faciat, sed et ut possit morari, ac proxime loquendo, ut oculus, dum caret lamina, nō habet potestatem videndi, ac q^d inde illi attribui nō possent, quod non operetur, et convertatur, quemadmodum alicui tribui non pot^{est}, si non videat, cum nec lumen habet, nec in eius est potestate effigere, ut illud habeat. Quapropter optime dicitur ait Cone^m Trid^m sess. 6. c. ii. Deum non precipere impossibile, sed cubendo inquit monet facere q^d potest, et posse q^d nō potest. Deniq^{ue} purgatoria dicuntur cum aueritur aux^m sufficiens esse ad hoc ut possit operari, non tñ ut opereris, nam ratio potentia necess^o ex ordine ad aliquem actum sumenda est, q^d si per aux^m sufficiens not^{us} in ratione sufficientis pot^{est} constituitur ad aliquem actum, nō modo aux^m dei sufficiens, ut possit elidere, sed et ut elidat ipsum actum.

3^m Absurdum. Hinc et fit, ut homo, qui à deo physica ita p^{re}determinatè non p^{ro}moventur prius à deo deseratur, quam ipse deserat Deum, ac p^{ro}inde per Deum hæc re convertatur contra sacras litteras ead^{em} re dixeris per Deum, abest. Osee 13. Perditio tua ex te Israel. Contra Cone^m Trid^m sess. 6. c. ii. cuius verba sunt. Deus namq^{ue} sua gr^{ati}a semel iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. Quo loco non solum de gr^{ati}a habituali, sed de quod^{am} aux^o gr^{ati}e Cone^m agere constat ex fine, quem Cone^m in eo capite p^{ro}positum habuit, quippe adhortari voluit hoīes, ut divina legi pareant, quam possibile esse dicitur. Hæc et ex ipso capitis inscriptione, ac contextu, q^d hanc gr^{ati}am seu aux^m nec^{ess} ad bene operandū nemini Deum denegare, nisi ei, qui ipsum antea deserent perspicuum est. Hoc ipsum confirmant illa verba

13. eiusdem sess^{us}. Deus nisi ipsi illius gr^{ati}e deserint, sicut cepit opus bonū, ita perficiet operans, ut

bellon. h. 1. de gr^{ati}a et lib^{er}o arbit^{rio}. c. 18. f. alba et perferre Lactentia con^{tra} s^{an}ctos Pat^{res} ut Hilariam in psalm. 138. in illa verba. Inclina cor meum Deus in testimonia tua, ubi imp^{er}at not^{us} esse dicit existimare propterea scia, quæ sunt evidentiæ p^{ro} non sequi, quod ubi à deo nō ultra non fuerint, et hanc impiam excusationem nominat Aug^{ustinus} 2. de peccat. orig^{ine} cap. 17. cat. mer. et remis. cap. 17. Sic ad correctionē meam pertinere, quod minus abro te adiunat et p^{ro} aliquo. Nullius p^{ro}inde culpa humane in Deum referat causam. Et lib. 2. confes. cap. ii. max^{ime} in his verbis. Non deseritur amor, si ipse non deserat. Julgen. lib. 2. ad Maximam c. 20. et Aug^{ustinus} p^{ro} m^{er}ito coloco, qui ut nō adiumentur à deo, in ipis causa est, nō in deo Propperus 2. de vocat^{io}ne c. 19. Scipue in illis s^{an}ctis eas mensuras, quibus Deus dona generalia specialibus novit cumulare meritis, ut qui exorte gr^{ati}e fuerint, de suo requiritū p^{ro}sequantur, et qui eius lumine emittuntur

bellon. h. 1. de gr^{ati}a et lib^{er}o arbit^{rio}. c. 18. f. alba et perferre Lactentia con^{tra} s^{an}ctos Pat^{res} ut Hilariam in psalm. 138. in illa verba. Inclina cor meum Deus in testimonia tua, ubi imp^{er}at not^{us} esse dicit existimare propterea scia, quæ sunt evidentiæ p^{ro} non sequi, quod ubi à deo nō ultra non fuerint, et hanc impiam excusationem nominat Aug^{ustinus} 2. de peccat. orig^{ine} cap. 17. cat. mer. et remis. cap. 17. Sic ad correctionē meam pertinere, quod minus abro te adiunat et p^{ro} aliquo. Nullius p^{ro}inde culpa humane in Deum referat causam. Et lib. 2. confes. cap. ii. max^{ime} in his verbis. Non deseritur amor, si ipse non deserat. Julgen. lib. 2. ad Maximam c. 20. et Aug^{ustinus} p^{ro} m^{er}ito coloco, qui ut nō adiumentur à deo, in ipis causa est, nō in deo Propperus 2. de vocat^{io}ne c. 19. Scipue in illis s^{an}ctis eas mensuras, quibus Deus dona generalia specialibus novit cumulare meritis, ut qui exorte gr^{ati}e fuerint, de suo requiritū p^{ro}sequantur, et qui eius lumine emittuntur

non in suo merito, sed in dno gloriatur. Et c. 27. de uol. hōis hoc dicit de sua habens natura
 bilitate si debuit, de grā opitulatione, si profuit; quae opitulatio per innumeros modos siue
 occultos, siue manifestos omnibus exhibetur: et quod à multis refutatur quod est requiritur:
 quod aut à multis suscipitur, et grā est diuina, et uol. humana. Quod aut per Deū. Nec
 ex eoz opinione, ne homo conuertatur ad Deum, ac certū sit, Deum prius deserere hominē,
 quam ipse deseratur ab homine, sic ostendimus: uel homini qui non operatur, dat Deū
 aux.^m hoc ita efficax ex se se, et praeniciens hōis uol.^m (ut ponat ipse) uel non dat, si
 dat, cum ponamus hunc hominem ad operari aux.^m hoc, nō est ita ex se se efficax, ut
 homo nō possit illi uentose et in sensu composito, et hoc nos uolumus. uel non dat. Ergo
 cum ex eoz iudic. illud. it omnino nec ad operari, Deus si illud denegat, deseret hōem
 in necessarijs, antequā deseratur ab homine, et p Deum habit, ne conuertatur in quod
 uolue probationes huius scopus fuit. Responderi posset hoc aux.^m offerri quidem ei, qui
 nō operatur, non tñ à Deo hāi, quia ad illud homo negligat se disponere. Et hoc contē
 Deus nō deseret hominem prius, ab homine deseratur. Verū uñ hanc solutionē uisemus.
 uel Deus homini ad illam dispositionē consequēda dat aux.^m ex se se efficax p determinas uol.^m
 hōis ad talem dispositionē, uel nō dat, si dat, uñ homo non se disponit, q. nō est efficax,
 cum non sit sequens dispositio. Si non dat q. Deus deseret hominē, prius ab hōe deserat.
 qd in iudic. proponimus. Denique uel illa disp.^o est naturalis, uel supernata, si nati auerat.
 at quo facto naturalis actus est disp.^o nec. ad aux.^m supernale, et efficax. uel n. homo
 solo uolū liberi arbitri consequeretur. aux.^m supernale, qd Pelagianū est: si uero supernale
 ponatur, quaenour an ad hanc ipsam dispositionē sit nec.^m efficax aux.^m supernale p determinans
 nec ne: si nec.^m est, et illud homo non accipit à Deo: q. prius deseratur à Deo, quā deserat ad
 si dixerat hoc aux.^m nō habet quis ad illud dispositus; eadem utimur ratiocinatione
 in hoc 2.º disposit.^o, quae ex con hanc, et eod quauisq. similen uim habet, et si in infirmitate pro
 cessus fiat. At si dixerat ad illam priorem dispositionē nec.^m nō esse tale aux.^m p determinans,
 nans, habemus iam quod quaerebamus: Nam cum eodē orino ratio sit de illa dispositionē supra.
 et de quouis alio actu, sicut ad priorē illō ea p determinatio p pta nec. nō ē: ita neg ad alios actus
 est nec.

6^m Absurdū. Inde et deducitur Deum uel nihil creatu uol. praecipere, quod est omne nec
 et grā ordinem euertere, uel certe praecipere impossibilia, si à uol. nō praenata excipit op
 rationem. Neam si pcepit, per quid illud sit, an ut creatu uolunta, p moueat. ad operari.

atqui haec praeccepta imposita creatae uoluntati naa esse no pot. An ut non p^mota operet.?! at id conuincit
 snia impossibile esse docet: q^o dum Deus no p^moueat uot^{em}, nihil illi p^oipere pot. Dicant fortasse
 nisi se possibile esse ut uot^{em} habeat saltem actum, sed eia hoc illud est: quia dum uoluntas no p^m
 moueatur a deo tunc talis actus non est possibilis uot^{em}: quare uel nullu est praecceptu, uel si est,
 tunc temporis non urget, nisi Deum impossibilia praecipere fateamur; quod et a diuina bonitate om-
 nino abhorret. Nemo aut debet temeraria illa, et a Patribus sub anathemate prohibita uoce, uti praec-
 praecpta hoi ad obseruanda esse impossibilia: nam Deus impossibilia non iubet, sed iubendo mouet,
 et facere quod potis, et petere quod non potis, et adiuuat ut possit, cuius mandata grauis no sunt
 quae uerba ex Aug^o lib. de gra, et lib. arb. c. 43. de prompta sunt, qui; non igr, inquit, Deus im-
 possibilis iubet, sed iubendo admonet, et facere quod potis, et petere quod non potis. Vbi obseruandum
 in primis est, contextum Aug^o, et potimum Concilij non solum loqui de impossibilitate illa sni se,
 de impossibilitate huius, et nunc. Neg n. huius, et nunc obligat Deus praeccepto ad impossibile, sed ut
 cessat praecceptu uel admittitur excusatio. Quapropter Conc^o et Aug^o cum dicunt, Deus iubendo mouet
 et facere quod potis et. quia sine diuino aux^o huius, et nunc quidquam fieri no pot: addunt praeccepto
 et petere quod non potis, quia si petens non impetraret quod ex se non pot, no uideret. uel obligari
 diuino praeccepto, et ideo addit Conc^o ad uerba Aug^o et adiuuat ut possit, ac si no uere deum nos obligari
 decernerent, nisi idem sua gra nos adiuuaret. Ac si praemotio illa praesequitur, cum no praemoueat De-
 us, non iuste nos obligaret, praesertim cum praeter aux^o sufficiens, quod supponit Conc^o dari a Deo
 ad admonet, nempe per uocationem, non agnoscant pleriq^{ue} aduersarij aliud aux^o adiuuans, nisi p^o
 tione illam. Quare si ex Conc^o ut Dei praeccepta sint iusta, necesse est, ut ibi admonuit, et adiuuet,
 multo magis esse nec^o, ut praemoueat, cum praemotio haec praesequatur ad opus ex parte principij
 quod a creatae uot^{em} non pendat. Quod si no praemoueat, iuste obligari no pot. Et uita esset huius excu-
 satio, uel querela, cum diceret Deo, Domine nec potui facere, ut me praemoueres, nec non praemou-
 poteram exequi quod praeciperas. Cur q^o me oneras praeccepto, quod ferre parendo no potui? Cur talia
 tes quod no potuit, et necesse ubi non seminasti. &c.

7^m Absurdum. Hinc quae efficitur inanes esse uiciones uoluntatis, obligationes deserviendi quidem p^o
 malefictis corrigenda, sed tamen ut respiciat, uni deo uota facienda, ut pleriq^{ue} p^operia sentiebant, quae
 inuicem refert, et appellat Aug^o lib. de correptione, et gra c. 7. 4. et seq. et lib. de dono perseu. c. in. et. et.
 Et quidem Aug^o admonitionu necessitate semper inde petit quod ipsi adhiberi integru homini est, et in eius
 potestate operari, et no operari: atqui haec ratio nulla est, si huius efficacis p^omot^{em} necessitate danda sit,
 non ea existente, no q^o huius uot^{em}, sed q^o deum p^omovente operari, uel no operari, haec uero q^o

Utinam absurdū. Postremo loco ex hac phisica dei promotione illud aperta consequuntione deducitur quod Catho-
 licorum uirorum aures ferre non possunt, Deum esse auctorem peccati, idque non permittendo solum sed promo-
 uendo, et praedeterminando. Nam profecto is negare non poterit actiones esse malas, et peccata fieri ad conse-
 nsum nisi peccatum Deus promoueat, et praedeterminet; qui dixerit nullam causam efficere aliquid posse, quae non
 sit à sua causa efficaciter determinata, ut Barnes ipse dicit per par. q. 14. ar. 13. dicto ult. in sua solutione pi-
 angli veris. Haecenus explicuimus, ubi de p^a causa sic ait. quae ita determinat deus eas 2as ad suos effectus
 praedeterminat, quod nulla ea 2^a potest exire ab eius determinatione, et infra veris. Ad hoc reddetur sub finem.
 Si conuincimus inquit p^a causa non erit efficax ad determinandum deus eas 2as, nulla ea 2^a operatur
 sui effectus. Quare nulla ea 2^a potest operari, nisi sit efficaciter à p^a determinata. Et q. 19. ar. 10. ueris.
 primum est. Antecedit quidem operationem ipsam liberam diuina uoluntas aeterna, et immutabile consilium,
 siue diuina prudentia infallibilis praedeterminatio, quae datam bonam operationem liberam praedeterminat; immo
 et omnem operationem eam. Quibus ita postea plane sequitur uoluntas aeterna ad actus bonos, malorum indifferen-
 tem, cum male agit, ad actus ipsos malos à Deo promoueri, et praedeterminari, quod qui dicunt effici
 ad potest, quin Deum auctorem peccati constentat. Obiectum si qui solo consilio ad actionem hortatur, quae
 sine peccato fieri requirit, ea peccati dicitur est: quo iure et hac appellatione Deum uindictabit ille, qui
 Deum scientem uolentem uero, et phisico influxu uoluntas moueri, et determinare ad actiones, quae peccata
 sint dicere non perhorrescat. Quod si supra c. i. Unusquisque uel eo nomine solum tentatur à concupiscentia
 sua abstractus, et illectus, quia concupiscentia uoluntas alligit ad elicendam uolitionem boni desiderabilis, ad quod
 ipsa propendit, quanto magis id facere dicitur. Deum, si ut ij uolunt, ad eandem ipsam uolitionem promouet
 et determinat, eam uolitionem determinat, quae nunquam adhibetur, quin consenti uoluntas exprimat. At uero ubi
 Jacobus ait, ipse (scilicet Deus) remittere tentat. Quid quod haec praedeterminat? multo magis ad peccatum uoluntas
 impelleret Deum, quam diabolus? quo pacto humana uoluntas adonitur diaboli? eam alligit, et ad consentum
 instigat proponendo delectat rationes obiecti desiderabilis. quae ratione in istorum uoluntate concurrunt Deum? phisica
 mouendo, et determinando ad eundem obiecti uolitionem, idque ea uoluntate, ea efficacitate, ut ei uoluntas consenti non possit
 hoc minus est, quam uelle alligere, uel rationes proponere. Concedant igitur necesse est magis tentari Deum, quam
 uel concupiscentiam, uel diabolum. Haec autem nec sacris litteris coherent, in quibus Deus dicitur interitator malorum,
 nec cum Cor. 2. Scandiano can. ult. quod in eos, qui horum similia, ne dā haec dicere adiderent, omni-
 um destitutione anathema dicit: nec in Thilo. 14. b. can. 6. Vbi si quis dixerit, mala opera ista, ut bona Deum
 operari ad permittit solum, sed et ipse, et p^a, anathema sit. Quis autem infirmabitur ea ipse, et p^a Deum
 efficere ad quae illa, quae diximus ratione promouet, et praedeterminat. Denique ut alios omittam, haec eorum opi-
 nio nec coheret in Aug. de p^a, et lib. c. 31. Vbi uerum legimus, inquit in suis uoluntatibus, non est uoluntas, nisi

74
a Deo: et recte non scripta est, quia verum non est, aliquis et peccator, quod abis, auctor est Deus, si no est vot. nra
ab illo Idem habet in responsione ad artos sibi falso impositos, et sexcentis alijs in locis Est enim Patru consensu
ut contra Calvinu omnes late demonstrant. Tandem ut concludamus magna veritatis nra snia arg. est, ab hac nra
in modu Calvinitas, et alia haereticoru huius seculi monstra divergere, qui hoc potissimu nomine Patru Societatis
instentur, quod huius snia defensione suscepta fundamentu, quod ipse ad concellenda nostri liberi arbitrij
libertate firmissima putant, peritus evertant. Ac Videmus quidem Logua singulari doctrina, et pietate, vir locis
nobis supra allatis adversus eorum peccantia egregie beati a Patribus Societatis. Ceteri illi contra snia, quae
Patrum Dominicanorum primitiva videtur de humana vot. libertate triumphu se reculisse glorient. Audiamus Cal
apud Quardu pag. 274. et Bellarminu lib. i. de lib. arb. c. ii. Impia verba ex lib. 2. Judicet. c. 3. s. i. co
luntate, inquit, Calvinus novet gra, non queto nullis seculis traditi et, et crediti, ut nota postea int
tionis, notioni, aut obtemperare, aut seipari; Sed illa efficaciter efficiendi. ubi et nram sniam, et multos
culis traditi, et crediti faceret, sed repuit impudenter, et hanc ipsam, quam nos improbanus, ut bellu cel
moveat libenter amplectitur. Quare Bellarminus in peruehigandis haereticoru mendacijs, et errorib, solla
mus, antequa hac snia inter nos ac Patres Dominicanos tam acriter disceptant. loco praedicto c. 12. de
Patru Dominicanorum snia, hac pronunsiavit. Haec opinio videtur mihi aut em omnino eade cu errore Ca
ni, et Lutherano, aut parum ab illo distare.

Ex parte 2^a Actorum Concilij Tridentini
sub Paulo iij. Anno 1546.

59

In Sermone 6 de Iustificatione folio 6. pag. 2. Sex articuli examinandi propositi fuerunt, quorum
Secundus Sic fuit: Qua sunt causa iustificationis; hoc est, Quid efficiat Deus; Quid requiratur ex parte
Hominis. Quintus uero fuit: Declaretur quid precedat, quid concomitetur, quid sequatur ipsam iustifica-
tionem.

In Congregatione Theologorum die Luna 2^a Junij folio 9. pag. 2. in responsione Theologorum ad 2um
Quaeritum, Sic Sabentur: Ex parte nostra requiruntur bonus motus uoluntatis, et non resistere Deo mouenti. Et
infra, Ex parte Hominis requiruntur, ut ei aperiamus, et non repugnemus. Et alia in eandem sententiam.

Eadem pag. 2. Sic: Quatuor Doctores duo Augustinenses, scilicet Magi Gregorius et alius; item Magi
Gregorius Senensis, ordinis Praedicatorum, et Magi Laurentius ordinis Seruorum, dixerunt Liberrimum arbi-
trium se habere more passivae, et nullo pacto activae ad iustificationem. Deinde subiungitur: Omnes igitur
Theologi, praeter illos quatuor, qui non uidentur satis catholice locuti; Nam quoad liberrimum arbitrium discre-
pare a ceteris et

Folio 10. pag. 2. ad quintum Respondent iidem Theologi; Inimicum in iustificatione est gratia Dei mouens,
cui succedunt actus liberi arbitrij non renuentis sed attentis.

In Congregatione generali die Mercurij 30 Junij, proponitur articulus de Iustificatione, diuisus in tres
status fol. 11. pag. 2. folio 12. pag. 1. errores circa articulum de iustificatione recensentur; e quibus secundus
est: Post Adm peccatum liberrimum arbitrium est res de solo titulo, imo titulus sine re. Sextus uero: In iu-
stificationis negotio Deum solum omnia operari, nobis nihil cooperantibus, sed more passivae Sabentibus.

In Congregatione generali die Luna 5. Julij coeperunt Patres super articulo de iustificatione sententias
dicere. Et ex Patribus R. D. Materanensis fol. 14. pag. 1. sententiam suam Sic Clementi Pape uerbis
epist. 3. declarauit: Si quis sane audiens sermonem ueni propheta, uelit recipere aut nolit amplecti onus eius,
id est, mandata uita, habet in sua potestate: liberi enim sumus arbitrij. Nam si hoc esset, ut audientes ea iam
non haberent potestatem aliud faciendi, quam audierant, uis erat quadam natura, per quam liberrimum non esset
ad aliam migrare sententiam: Et alijs, quae sequuntur satis ad rem. Et ibidem fol. 15. pag. 2. post
multa ex Sacris literis allata, subiungit: Ex quibus colligitur Gratia praeueniens, coadiuuans, et subsequens
liberrimum arbitrium ipsius infidelis illuminati non resistentis, sed prompte acceptantis gratiam Dei. Et
infra fol. 16. pag. 1. Ex parte Hominis requiruntur quod per liberrimum arbitrium non resistatur illuminationi,
et non resistatur gratia Dei.

In Congregatione generali die Martis 6 Julij, sententiam dixit R. D. Feltrinus in Sacra uerba, quae Sa-
bentur fol. 23. pag. 2. Deus uocat, monet, et trahit, modo quis uocationi et tractioni festinaute, et ob-
stinate non resistat. Et fol. 24. pag. 1. Ex parte Hominis requiruntur, quod diuina uocationi consentum pre-
beat, ne attractioni obstinate resistat. Et infra, Possit autem Hominem resistari diuina uocationi, eiusq. au-
xilium renuere satis constat ex eo, quod Sabetur Proverb. 1. Vocari et reuulsi, extendi manus meas

et non fuit qui audiret. Et Matth. 23. Quoties volui congregare filios tuos & et venistis. Et infra fol. 25. pag. 2. ex S. August. Initium salutis nra Deo miserante habemus; ut autem acquiescamus saluberrima inspirationi, nostra potestatis est.

In Congreg. generali die Venis 9 Julij A. D. Larianen' ita respondit fol. 43. pag. 2. Opera facta post primam illam uocationem, id est gratiam prouenientem, disponunt ad iustificationem; et homo tunc potest et non potest consentire. quorum uerborum sensus est: Potest consentire, et non consentire potest. Et infra fol. 44. initio, sic respondit ad ea, quae aduersus hanc sententiam obijci possunt. Spiritu Dei aguntur; scilicet spiritu cooperante. Non est currentis sed miserentis, scilicet principaliter. Ad Coloss. 3. Deus operatur uelle et & est uerum quod mouet uoluntatem, tamen nos postea operamur. Sic deus et laudate dixit bonus ille Pater. Haec ibi.

Ibidem pag. 2. A. D. Bituntinen' haec inter alia: Deus in primis uocat nos, sed non cogit, neq. nos coacte trahit, sed auertentes; quia non omnes, qui uocantur, iustificantur: iuxta illud, Multi uocati, paru ueni electi.

In Congregatione generali die Sabbati 10. Julij A. D. Bellicastren' fol. 45. pag. 1. Haec: In iustificatione impij primum Deus prouenit per gratiam quandam specialem, uel fauorem, uel auxilium, quo pulsat nostrum liberum arbitrium, quod primo passim se habet, deinde auertit uel dissentit.

In eadem Congregatione fol. 46. pag. 1. A. D. Bellunen' ait: Cui quidem motioni (scilicet uocationi) sapienter sapienter pulsanti requiritur, quod ex parte nostra adsit assensus; sed quia hominis natura semper pronior ad malum, non est qui faciat bonum, non est usq. ad unum, sine dubio uinceret caro continuo spiritui resurgens, recederetur motus ille sanctus, nullus praestaretur assensus, nisi gratia illa, dispositio illa diuina praesentiret, et ita uoluntatem, et assensum eius afficeret, ut libenter nulla obstante ui et resurgantia carnis, libere et ex animo sui motui assentiretur.

In eadem Congreg. A. D. Bntomonien' fol. 48. pag. 2. Infidelis, ait, primum uocatur et excitatur a Deo, quod si est infidelis tantum, facile aperiet; si autem est infidelis cum malis moribus, difficilius surget, et aperiet. uterque tamen potest et non potest consentire: qui consentit licet a Deo primum proueniat; tamen mere uoluntarius est in Romine.

In Congreg. generali die Luna 12. Julij A. D. Calaguntan' fol. 48. pag. 2. Homo, inquit, misericorditer prouenit a Deo gratia sua, qua primum excitat ad fidem; hinc autem uocationi potest homo a Deo aduertit obedire et reniti.

In eadem A. D. Cananen' fol. 50. pag. 1. Deus, ait, primum mouet hominem, sed homo concumit cum libero arbitrio, quia si homo noluerit acceptare gratiam, et se indignum ea reddat, Deus illum non iustificat; similia habentur fol. 51. pag. p. ex Decretis Patribus Casinen'.

In Congreg. generali die Martis 13 Julij A. D. Generalis Eremitarum fol. 51. pag. 2. Liberum, inquit, arbitrium non cogitur a gratia Dei, imo non potest cogi; Gratia tamen in Romine operatur, ut liberum arbitrium bene uelit; hoc tamen non coacte, sed mite et miro quodam modo, adeo quod liberum arbitrium ex se ipso uelit et agat.

Ad finem Congregationis fol. 52. pag. 1. ad initium. A. D. Cardinalis de Monce laudauit Patres, quod docte et sic super hoc primo statu iustificationis suas sententias dixerint.

75

In Congregatione generali die Mercurij 14 Julij, proponitur summa responsionis Patrum in
supradictis Congregationibus: In qua fol. 53 pag. 2. Sabentur Ecce uerba: Ex parte Homi-
nis requiritur, quod diuina uocationi consensum prebeat, nec resistat: potest enim homo re-
sistat diuina uocationi. Et ibidem hoc ipsum uarijs locis sacramentum confirmatur. Et infra fol. 54.
pag. 1. Ex illis uerbis Augustini libro de Dogmatibus; Initium salutis nostra Deo miserante Sabemus;
ut autem acquiescamus salutifera uocationi, nostra potestatis est.

Denique die 24. Julij, primum decretum de iustificatione Patribus examinandum proponitur Ecce uerbis,
qua referuntur fol. 91 pag. 2. Si quis dixerit gratiam, hanc donari a Deo aduersus hominem omnino sine
eo; ita ut, quemadmodum non cooperatur iustificanti, si libere ^{non} consentiat illi, quasi uellet exanime organum illan-
tantum recipiat, non et seipsum a Deo primum motus, libere moueat, ut eam recipere uelit, anathema sit. Libe-
rum enim arbitrium homines propter peccatum Adae, uel alia peccata non ita perit de Humano genere, ut a Deo
excitatum, quemadmodum scripto libere dissentire potest, et Deo uocanti resistere, iuxta illud, Vocauit et reuocauit, re-
trahenti, pulsanti, inuitanti. Nam Christus IESUS, qui totum hominem sanum fecit, non ab re interrogauit eum,
Vis sanus fieri? Ut omnino cadat impius ille error, quo dicitur, Liberrimum arbitrium post peccatum est res sine titulo,
et titulus sine re. etc.

Et infra post hoc decretum secundo propositum Canones proponuntur, Ex quibus Ecce Canonis 3 uerba referun-
tur fol. 129. pag. 2. Si quis Deo tangente cor hominis per illuminationem et motionem Spiritus Sancti dix-
erit hominem ipsum tamquam exanime quoddam organum, ita diuinam illam motionem recipere, ut ea praesentis
non possit libera sua uoluntate moueri, nec uocanti Deo atq; excitanti consentire, ut sese ad obtinendam iusti-
ficationis gratiam disponat ac praeparet; sicut etiam potest dissentire, anathema sit.

Fol. 134. pag. 1. Quidam ex Theologis proposuit, ut his uerbis Canonis 3: Sicut potest dissentire, addere-
tur, Communi uocationi; quod idem aliqui Pres fol. 166. pag. 1. dixerunt addendum. Concilium uero
illa uerba, Communi uocationi, nec addidit, nec censuit addenda, fortasse ne illorum sententia, qui uoluntatem
alicui speciali uocationi dissentire non posse contendunt, aliquo modo fauere uideretur.

Fol. 227. Propositum fuit caput V.^m de Iustificatione Ecce uerbis: Declarat praeterea iustificationis initium
in adultis a Deo per Christum IESUM praesentem gratia sumendum esse, hoc est, ab eius uocatione & ita ut tan-
gente Deo cor hominis per Spiritus Sancti illuminationem, neq; homo ipse nisi sit omnino agens inspirationem illam
recipiat; neq; sine gratia Dei mouere se ad iustitiam libera sua uoluntate possit &

Die 5. Nouembrij inter censuras a Patribus consideratas in hoc caput V.^m fol. 263. pag. 2. initio, Ecce est
a Generali Conuentualium proposita: Circa illa uerba, Inspirationem illam recipiat; addatur, Quam tamen et
non recipere in potestate sua est; et infra fol. 267. pag. 2. circa Canonis 3.^m Idem proposuit, ut adderetur, Sicut
etiam dissentire potest. Nam in Canonis 3.^m, qui Sabetur fo 231. pag. 2. non erant illa uerba, Dissentire si uelit.

Infra fol. 276. pag. 2. Proponitur decretum de Iustificat.^e denuo reformatum: et in eius cap. 5. fol. 278
pag. 1. addita sunt illa uerba; Quippe qui et illam abijcere potest.

Infra in ultimo decreto fo 389 pag. 1. Addita sunt Canonis 4. uerba illa, Neq; potest dissentire si uelit. Et utaq;
additio ad caput V.^m et Canonis 4.^m totius Concilij sententia probata Sabetur in eodem concilio typis excuso.

Ex his liquet Concilium non casu et inconsulto, sed consulto et accurate disputasse controuersiam hanc, An
scilicet uoluntas possit ^{causam} efficaci Dei uocationi ^{omni no antecedenti} dissentire, eiq; resistere, ac diuinam inspirationem rejicere: Cuius partes
affirmantem a Patribus Concilij definitam, et edito decreto omnibus propositam fuisse tamquam rem de fide credendam.
Quae Concilij definitio Patrum Societatis sententia est. Illud praeterea animaduersione dignum est, Nullum
ex tot Patribus Concilij eam sententiam assensisse uel indicasse, quae doceat physica aliqua praedeterminatione
aut praemotione gratiam Dei praeuientem ita uoluntatem humanam determinare, ut illi posita uoluntate
dissentire nequeat, aut resistere, aut eam abijcere. Quin potius unanimi omnes sentit, uoluntatem gratia
praeuientem, ut ex supradictis constat, posse resistere, reniti, dissentire, non consentire, reluctari, abijcere, et reu-
ere pronuntiamunt. Patres autem et Concilium loqui de auxilio efficaci, ex eo sensu uisum est, quod ea gratia
hominem dicunt posse consentire Deo uocanti, atq; ita disponi ut hanc gratiam Dei praeuientem iustificatio
consequatur. Atq; illos loqui in sensu composito inde demonstratur, quod de uocatione et gratia praeuiciente, in
hominem actu existerente agunt, cui homo resistere potest et dissentire. Verba autem ab ipsis usurpata, nimirum re-
nuera, abijcere, dissentire, resistere, reluctari & ex propria sua notione sensum compositum inuoluere, diuinitum
excludere, late ostendimus in memoriali, quod cum his S. Vra exhibemus. Huius accedit, quod noluit Concilium
illa uerba, Communi uocationi, decreto adiungere, quae contraria sententiae fauere aliquo modo uidebantur: ap-
positum autem illa, Quippe qui illam abijcere potest, et potest dissentire si uelit, quibus uerbis sententiam,
quam tuerentur Patres Societatis, definiuit: quae est in concilio typis excusa habentur.

70

